

Mặc dù vậy, mọi thứ sẽ vẫn phụ thuộc vào chính quyền Trump và cách tiếp cận của chính quyền này đối với khu vực. Nếu đối đầu với Trung Quốc mà không đi cùng những nỗ lực tái đảm bảo trong khu vực, vị trí chiến lược của Mỹ trong khu vực cuối cùng sẽ biến hình nghiêm trọng.

Quan hệ Mỹ - Trung phụ thuộc trên nền tảng giá trị thực chất và toàn diện, bao gồm tất cả các lợi ích đan xen về chiến lược và an ninh chứ không phải là một biện pháp mang tính chiến thuật hay chiến lược. Tuy nhiên, một trong những điểm đáng quan trọng giữa hai nước là mối quan tâm chung về sự mở rộng ảnh hưởng của Trung Quốc ở Châu Á. Sự mở rộng ảnh hưởng đó tất nhiên bao gồm những lực lượng quân sự với mọi mặt, từ hải quân cho đến tên lửa hành trình và drone, những lực lượng tham gia chiến tranh mạng, hàng không, cũng như lực lượng thủy quân của Quân Giải phóng Nhân dân Trung Quốc (PLA) nhằm từng bước củng cố năng lực triển khai các lực lượng “viễn

chinh” mạnh.

Số gia tăng quân sự của Trung Quốc trên thực tế cũng là những điều thực tế cho cả Mỹ và Ấn Độ và những thách thức nào đó đang thúc đẩy hợp tác chiến lược và quốc phòng giữa hai nước. Những sự kiện này là sai lầm nếu coi sự hợp tác này chỉ dựa vào “nhân tố Trung Quốc”. Hợp tác an ninh Mỹ - Ấn cần phát triển toàn diện, cũng như cần những mối quan hệ hợp tác nói chung mang tính toàn diện giữa hai nước (ngoại giao, thương mại, văn hóa giáo dục, khoa học công nghệ và nhiều lĩnh vực khác).

Tuy nhiên, khi nhìn về vị thế của Trung Quốc ở Châu Á, chúng ta cũng cần nhìn một cách toàn diện về những nỗ lực ngoại giao, thương mại cho đến sự mạnh mẽ mà không chỉ qua lăng kính an ninh. Điều này nghĩa là chúng ta cũng cần hiểu rõ ý nghĩa sâu xa của sáng kiến “Một vành đai, một con đường” (OBOR), không chỉ là một sáng kiến xây dựng cơ sở hạ tầng để vận chuyển mà đúng hơn là một sáng kiến nhằm gia tăng ảnh hưởng địa chiến lược và địa kinh tế của Trung Quốc.

Từ góc nhìn của Mỹ, ngày càng khó tìm được sự cân bằng trong quan hệ với Bắc Kinh chỉ dựa vào một câu chuyện hay những hứa hẹn tích cực trong tương lai. Đó là thực tế khi ông Trump. Giữ tình hình đã khác, chính quyền mới ở Mỹ dường như đang cho thấy sự đi theo hướng tiếp cận đối đầu nhiều hơn với Trung Quốc. Điều này không chỉ ảnh hưởng xấu một cách nhanh chóng đến quan hệ Mỹ - Trung mà còn làm gia tăng căng thẳng cho gần như tất cả các nước Châu Á tăng mức cân bằng quan hệ của mình giữa Trung Quốc và Mỹ. Rất ít nước ở Châu Á muốn chuyển đi theo nước này hơn nước kia trong mối quan hệ này.

Khi chính quyền Trump đối đầu với Trung Quốc, chúng ta có thể thấy một sự quốc gia trong khu vực Đông Nam Á không còn giữ cách quan hệ cân bằng và sự ngày càng nghiêng về phía Trung Quốc. Khu vực Đông Nam Á theo tôi cũng sẽ tiếp tục như khu vực Đông Nam Á. Một số nước đang được Bắc Kinh lôi kéo thành công (như Bangladesh và Nepal) trong khi một số nước khác đang tỏ ra không thoải mái với sự bao bọc đến một mức độ của Trung Quốc (Sri Lanka). Một số nước khác thì ngả về phía Trung Quốc những đồng thời vẫn duy trì mối quan hệ chặt chẽ với Mỹ, đó là Pakistan. Tôi nghĩ sẽ không hoàn toàn chính xác nếu nói Pakistan đang hoàn toàn đi theo Trung Quốc. Tôi cũng nghĩ rằng “Hành lang Kinh tế Trung Quốc - Pakistan” (một phần của OBOR) sẽ gặp nhiều khó khăn khi triển khai.

Đôi với tin này, chúng ta thấy rõ vị trí của Trung Quốc này đang nghiêng mạnh về phía Mỹ trong khi vẫn đang cố gắng duy trì một chút bình đẳng trong quan hệ ngoại giao, thương mại và văn hóa với Trung Quốc. Những nước khác - Nhật Bản, Singapore, Úc và Hàn Quốc nói riêng - có thể sẽ càng quan hệ với Mỹ và với nhau vì không muốn rơi vào quỹ đạo của Trung Quốc. Điều này sẽ cho thấy một lần sóng ngược trở lại nhóm các nước đang tiến gần với Trung Quốc và sẽ dần dần mất sự phân cực mạnh mẽ hiện tại Châu Á.

Tuy vậy, tất cả sẽ phụ thuộc vào chính quyền Trump và cách tiếp cận của chính quyền này đối với khu vực. Nếu đối đầu với Trung Quốc mà không đi cùng những nỗ lực tái cấu trúc trong khu vực, vị trí của Trung Quốc trong khu vực cuối cùng sẽ biến hình thành nghiêm trọng. Trong một giai đoạn nhiều bất ổn như vậy, điều đáng bi quan nhất là các đồng minh và các đối tác của Mỹ phải tìm cách có được tiếng nói với Washington.

Tóm lược bài phát biểu của David Shambaugh, giảng viên của Đại học NTU - Singapore tại Hội thảo Nghiên cứu và Phân tích Quốc phòng Hàn Quốc - IDSA, đăng trên "[Hindustan Times](#)"

Anh Thơ (gt)